מסרקות של ברזל — קריאת שמע בשעת מיתה

דף עבודה בעקבות רבי עקיבא

שם: _____ כיתה: _____

המעשה — הסיפור המלא

פְּתִיחָה: חֹשֶׁךְ הַגְּזֵרוֹת

יְלָדִים, הַאִם תּוּכְלוּ לְדַמְיֵן מַצָּב שֶׁבּוֹ אָסוּר לִפְתֹּחַ סִדּוּר? שֶׁבּוֹ חַיָּלִים אוֹיְבִים מִסְתּוֹבְבִים בָּרְחוֹבוֹת, וּמִי שֶׁרַק נִתְפָּס לוֹמֵד חֻמָּשׁ אוֹ מִשְׁנָה – נֶעֱנָשׁ בָּעֹנֶשׁ הֶחָמוּר בְּיוֹתֵר?

כָּךְ הָיָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי כְּאַלְפַּיִם שָׁנָה. הָרוֹמָאִים הָרְשָׁעִים, שֶׁהֶחֱרִיבוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, רָאוּ שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל אֵינוֹ נִשְׁבָּר. הֵם חָשְׁבוּ וְחָשְׁבוּ: ״מֵאַיִן הַיְּהוּדִים לוֹקְחִים אֶת הַכֹּחַ שֶׁלָּהֶם?״ וְאָז הֵם הֵבִינוּ אֶת הַסּוֹד. הֵם הֵבִינוּ שֶׁהַכֹּחַ שֶׁלָּנוּ מַגִּיעַ רַק מִמָּקוֹם אֶחָד – מֵהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

מִיָּד יָצְאָה גְּזֵרָה אַכְזָרִית שֶׁל הַקֵּיסָר הָרוֹמָאִי: אָסוּר לִלְמֹד תּוֹרָה! אָסוּר לְקַיֵּם מִצְוֹות!

רַבִּים מֵהַיְּהוּדִים פָּחֲדוּ, וְהִתְחַבְּאוּ בַּמְּעָרוֹת כְּדֵי לִלְמֹד בַּסֵּתֶר.

אֲבָל גְּדוֹל הַדּוֹר, הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ רַבִּי עֲקִיבָא , לֹא הִסְכִּים לְהִתְחַבֵּא. הוּא יָשַׁב בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ, דַּלְתוֹתָיו פְּתוּחוֹת לִרְוָחָה, וְאָסַף אֵלָיו קְהִלּוֹת שֶׁל תַּלְמִידִים. קוֹלוֹ הַנָּעִים וְהַבּוֹטֵחַ נִשְׁמַע לְמֶרְחוֹק כְּשֶׁלִּמֵּד תּוֹרָה.

שָׁאֲלוּ אוֹתוֹ חֲכָמִים אֲחֵרִים: ״רַבֵּנוּ עֲקִיבָא! אֵינְךָ פּוֹחֵד מֵהָרוֹמָאִים?!״

רַבִּי עֲקִיבָא חִיֵּךְ עִם עֵינָיו הַטּוֹבוֹת וְעָנָה בְּמָשָׁל: ״דִּמְיְנוּ שׁוּעָל שֶׁעוֹמֵד עַל שְׂפַת הַנָּהָר, וְרוֹאֶה אֶת הַדָּגִים בּוֹרְחִים מֵהַדָּיָגִים. הַשּׁוּעָל אוֹמֵר לַדָּגִים: 'בּוֹאוּ תֵּעָלוּ לַיַּבָּשָׁה, כָּאן אֵין רְשָׁתוֹת!' מָה יַּעֲנוּ לוֹ הַדָּגִים? 'שׁוֹטֶה שֶׁבַּחַיּוֹת! אִם בַּמַּיִם, שֶׁהֵם מְקוֹם הַחַיִּים שֶׁלָּנוּ, אֲנַחְנוּ בְּסַכָּנָה – כַּמָּה וְכַמָּה נִהְיֶה בְּסַכָּנָה בַּיַּבָּשָׁה שֶׁבָּהּ אֵין לָנוּ אֲוִיר!'. כָּךְ אֲנַחְנוּ,״ אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, ״הַתּוֹרָה הִיא הַחַיִּים שֶׁלָּנוּ! כִּי הִיא חַיֶּיךָ וְאֹרֶךְ יָמֶיךָ. לְלֹא תּוֹרָה – אֲנַחְנוּ כְּמוֹ דָּגִים מִחוּץ לַמַּיִם!״.

הַמַּאֲסָר וּבֵית הַסֹּהַר

הָרוֹמָאִים לֹא וִתְּרוּ. יְלָדִים, דַּמְיְנוּ אֶת קוֹל צְלְצוּל קַסְדּוֹת הַנְּחֹשֶׁת וְשִׁרְיוֹנֵי הַבַּרְזֶל. חַיָּלִים כְּבֵדִים, חֲמוּשִׁים בַּחֲרָבוֹת, פָּרְצוּ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ. הֵם תָּפְסוּ אֶת רַבִּי עֲקִיבָא, קָשְׁרוּ אֶת יָדָיו הַקְּדוֹשׁוֹת בְּשַׁרְשְׁרָאוֹת בַּרְזֶל, וְהִשְׁלִיכוּ אוֹתוֹ לְבֵית הָאֲסוּרִים.

בֵּית הַסֹּהַר הָרוֹמָאִי הָיָה מָקוֹם נורא. קַר בַּקֹּר הַמַּקְפִּיא, מָלֵא בְּרִיחַ שֶׁל אֲדָמָה טְחוּבָה וּבֹץ. אֲבָל אֲפִלּוּ כְּשֶׁיָּשַׁב בַּחֹשֶׁךְ הַגָּדוֹל, הַפָּנִים שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא הֵאִירוּ מִתּוֹךְ תּוֹרָה. תַּלְמִידוֹ הַנֶּאֱמָן, רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הַגַּרְסִי, הָיָה מִסְתַּכֵּן בְּנַפְשׁוֹ כְּדֵי לְהָבִיא לְרַבּוֹ אוֹכֶל וּמַעַט מַיִם. אֲפִלּוּ שָׁם, בְּתוֹךְ הַכֶּלֶא, סֵרֵב רַבִּי עֲקִיבָא לֶאֱכֹל עַד שֶׁנָּטַל יָדַיִם בַּמַּיִם הַמְּעַטִּים, כְּדֵי לִשְׁמֹר אֶת תַּקָּנַת חֲכָמִים!

בֹּקֶר הַדִּין – מַסְרְקוֹת הַבַּרְזֶל

וְאָז הִגִּיעַ הַיּוֹם הַנּוֹרָא.

קָרְנֵי שֶׁמֶשׁ רִאשׁוֹנוֹת וַחֲמִימוֹת עָלוּ מֵעַל הָעִיר, שְׁעַת זְרִיחַת הַבֹּקֶר.

דַּלְתוֹת כֶּלֶא הַבַּרְזֶל נִפְתְּחוּ בַּחֲרִיקָה חֲזָקָה. הַחַיָּלִים הָרוֹמָאִים הוֹצִיאוּ אֶת רַבִּי עֲקִיבָא הַזָּקֵן אֶל הָרְחוֹב הָרָאשִׁי. מִסָּבִיב הִתְאַסְּפוּ הֲמוֹנֵי תַּלְמִידִים וִיהוּדִים שֶׁבָּאוּ מֵרָחוֹק, עוֹמְדִים וּבוֹכִים בְּדְמָעוֹת שָׁלִישׁ לִרְאוֹת מָה יַּעֲשׂוּ לְרַבָּם הָאָהוּב.

וְהָרוֹמָאִים? הֵם כָּעֲסוּ כָּל כָּךְ שֶׁרַבִּי עֲקִיבָא זִלְזֵל בַּגְּזֵרָה שֶׁלָּהֶם, שֶׁהֵם הֶחְלִיטוּ לְעַנּוֹת אוֹתוֹ בָּעִנּוּיִים הֲכִי קָשִׁים. הַשּׁוֹפֵט הָרוֹמָאִי הוֹרָה לַתַּלְיָן לְהָבִיא מַסְרְקוֹת שֶׁל בַּרְזֶל – כֵּלִים חַדִּים מְאֹד, כְּבֵדִים מִבַּרְזֶל כָּסוּף, וּבָהֶם הֵם הִתְחִילוּ לִסְרֹק וְלִפְצֹעַ אֶת בְּשָׂרוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק הַזָּקֵן.

הַכֹּאֵב הָיָה נורָא. אָדָם רָגִיל הָיָה צוֹעֵק, נִשְׁבָּר, מִתְחַנֵּן עַל חַיָּיו! הַתַּלְמִידִים מִסְבִיב שָׂמוּ אֶת יְדֵיהֶם עַל עֵינֵיהֶם כְּדֵי לֹא לִרְאוֹת אֶת צַעֲרוֹ שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא, וְלִבָּם כָּמְעַט נִקְרַע מִתּוֹכָם עָצְבָה.

אֲבָל אָז, הֵם שָׁמְעוּ קוֹל.

קוֹל חָזָק, בָּרוּר, צָלוּל מִכְּלִי זְכוּכִית... רַבִּי עֲקִיבָא מְדַבֵּר!

וּמָה הוּא אוֹמֵר? הַאִם הוּא צוֹעֵק? לֹא.

הוּא עוֹצֵם אֶת עֵינָיו, וּמַתְחִיל לִקְרֹא:

"שְׁמַע... יִשְׂרָאֵל... ה' אֱלֹקֵינוּ... ה' אֶחָד!!!"

הַפָּנִים שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא הָיוּ מְאִירוֹת כְּמוֹ שֶׁל מַלְאָךְ. חִיּוּךְ – כֵּן יְלָדִים, חִיּוּךְ מֻשְׁלָם שֶׁל שַׁלְוָה – הָיָה נָסוּךְ עַל פָּנָיו! הוּא לֹא הִרְגִּישׁ אֶת מַסְרְקוֹת הַבַּרְזֶל. הוּא הִרְגִּישׁ רַק אֶת אַהֲבַת ה'!

עַד כָּאן? – סוֹדָהּ שֶׁל הָאַהֲבָה

הַתַּלְמִידִים נִדְהֲמוּ. הֵם לֹא יָכְלוּ לְהַאֲמִין! הֵם הִתְקָרְבוּ דֶּרֶךְ הַשּׁוֹמְרִים, דְּמָעוֹתֵיהֶם נוֹטְפוֹת עַל רִצְפַּת הָאֶבֶן, וְקָרְאוּ אֵלָיו בְּבְכִי וּבְפְלִיאָה: "רַבֵּנוּ! עַד כָּאן?!" .

כְּלוֹמַר – רַבֵּנוּ, יָדַעְנוּ שֶׁאַתָּה גָּדוֹל, יָדַעְנוּ שֶׁאַתָּה אוֹהֵב תּוֹרָה, אֲבָל... עַכְשָׁיו? בְּכָזֶה כְּאֵב? בְּרֶגַע מָוֶת?! אֵיךְ אַתָּה מְסֻגָּל לְכַוֵּן וְלַחְשֹׁב רַק עַל אֱלֹקִים, כְּשֶׁסּוֹרְקִים אֶת בְּשָׂרְךָ בְּבַרְזֶל?!

פָּקַח רַבִּי עֲקִיבָא אֶת עֵינָיו, הִבִּיט בְּתַלְמִידָיו בְּאַהֲבָה עֲצוּמָה וְאָמַר לָהֶם מִשְׁפָּט שֶׁיְּהַדְהֵד לָנֶצַח מִדּוֹר לְדוֹר:

"בָּנַי וְתַלְמִידַי... כָּל יָמַי הָיִיתִי קוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע. וְהָיִיתִי קוֹרֵא אֶת הַמִּלִּים 'וְאָהַבְתָּ' אֵת ה' אֱלֹקֶיךָ – בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ'. וְחָכָמִים לִמְּדוּ אוֹתָנוּ – 'בְּכָל נַפְשְׁךָ' פֵּרוּשׁוֹ: אֲפִלּוּ אִם הוּא נוֹטֵל אֶת נַפְשְׁךָ וְאֶת חַיֶּיךָ!

כָּל חַיַּי הָיִיתִי מְצַטַּעֵר בְּלִבִּי. הָיִיתִי מִתְפַּלֵּל לַה': מָתַי אֶזְכֶּה כְּבָר לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה הַזּוֹ עַד הַסּוֹף? מָתַי יָבוֹא לְיָדַי הַנִּסָּיוֹן לְהַרְאוֹת שֶׁאֲנִי אוֹהֵב אֶת ה' יוֹתֵר מֵהַחַיִּים שֶׁלִּי?! וְעַכְשָׁיו," חִיֵּךְ רַבִּי עֲקִיבָא חִיּוּךְ רָחָב וְזוֹרֵחַ, "עַכְשָׁיו שֶׁסּוֹף סוֹף בָּא הַדָּבָר לְיָדַי, וַאֲנִי יָכוֹל לְהוֹכִיחַ לְבוֹרֵא עוֹלָם שֶׁאֲנִי מוֹסֵר אֶת נַפְשִׁי בִּשְׁבִילוֹ – לֹא אֲקַיֵּם אֶת זֶה בְּשִׂמְחָה?!"

הַנִּצָּחוֹן הַנִּצְחִי שֶׁל הָרוּחַ

רַבִּי עֲקִיבָא חָזַר וְעָצַם אֶת עֵינָיו. הוּא הִכְנִיס מַשְׁמָעוּת וֶאֱמוּנָה בְּכָל אוֹת וָאוֹת. הַקָּצִין הָרוֹמָאִי הִבִּיט בּוֹ מְבֹהָל. הוּא לֹא הֵבִין: הֲרֵי בַּרְזֶל חוֹתֵךְ בָּשָׂר, הָיָה עָלָיו לְיַבֵּב וְלִזְעֹק! מֵאֵיפֹה הַשַּׁלְוָה הַזּוֹ? הָרוֹמָאִים חָשְׁבוּ שֶׁהֵם מְנַצְּחִים עִם כֹּחַ נָשֶׁק, אֲבָל רַבִּי עֲקִיבָא נִצַּח אוֹתָם עִם כֹּחַ הָאֱמוּנָה. הוּא הֶאֱרִיךְ וּמָשַׁךְ בַּמִּלָּה הָאַחֲרוֹנָה:

"ה'... אֶחָאאאאאאאד!"

וּבָרֶגַע שֶׁהוֹצִיא מִפִּיו אֶת הַמִּלָּה 'אֶחָד' – יָצְאָה נִשְׁמָתוֹ בְּטָהֳרָה, וְעָלְתָה יָשָׁר אֶל כִּסֵּא הַכָּבוֹד, עוֹטָה כֶּתֶר שֶׁל אוֹר.

בְּאוֹתוֹ רֶגַע מַמָּשׁ, דְּמָמָה יָרְדָה עַל כָּל רְחוֹבוֹת קֵיסָרְיָה. לְפֶתַע, קוֹל אַדִּיר כְּרַעַם, קוֹל עָמֹק מֵרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם, זִעְזַע אֶת עַצֵּי הַזַּיִת וְאֶת אֲבָנִים הַחֹמָה: הָיְתָה זוֹ בַּת-קוֹל!

הַקּוֹל קָרָא מִן הַשָּׁמַיִם בְּקוֹל שֶׁהִרְעִיד אֶת הַלְּבָבוֹת:

"אַשְׁרֶיךָ רַבִּי עֲקִיבָא... שֶׁנִּצְּאָה נִשְׁמָתְךָ בְּ'אֶחָד'... מְזֻמָּן אַתָּה לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא!"

הָרוֹמָאִים הָלְכוּ לְאָבְדָן. אִמְפֶּרְיַת הַבַּרְזֶל שֶׁלָּהֶם נִמְחֲקָה וְנָפְלָה לְפַח הַזֶּבֶל שֶׁל הַהִיסְטוֹרְיָה. אֲבָל זְעָקַת "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל" שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא – עֲדַיִן פּוֹעֶמֶת, חַיָּה וְנוֹשֶׁמֶת בְּלֵב שֶׁל כָּל חַיָּל יְהוּדִי, שֶׁל כָּל תִּינוֹק שֶׁל בֵּית רַבָּן, וְשֶׁל כָּל יֶלֶד בְּעַם יִשְׂרָאֵל, פֹּה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, לָנֶצַח נְצָחִים.

מקורות: תלמוד בבלי, מסכת ברכות, דף ס"א, עמוד ב': ("בשעה שהוציאו את ר' עקיבא להריגה זמן קריאת שמע היה, והיו סורקין את בשרו במסרקות של ברזל, והיה מקבל עליו עול מלכות שמים..."). תלמוד בבלי, מסכת עירובין, דף כ"א עמוד ב': ("מעשה ברבי עקיבא שהיה חבוש בבית האסורין והיה רבי יהושע הגרסי משרתו..." - נטילת ידיים במסירות נפש). מדרש משלי, פרשה ט': (על הנהגתו וענוותנותו, משל השועל והדגים מופיע בברכות ס"א ע"ב). ספרי אגדה ועיבודים (כגון "כה עשו חכמינו" וספר האגדה), המשמרים את רוח המדרשים לדורות.

1. שאלות ידע מתוך הַסִּיפּוּר

א. בתחילת הסיפור נאמר: "הָרוֹמָאִים הָרְשָׁעִים, שֶׁהֶחֱרִיבוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, רָאוּ שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל אֵינוֹ נִשְׁבָּר." — מה קרה מיד לאחר מכן?

ב. מדוע התרחש הדבר המתואר במשפט: "אִם בַּמַּיִם, שֶׁהֵם מְקוֹם הַחַיִּים שֶׁלָּנוּ, אֲנַחְנוּ בְּסַכָּנָה – כַּמָּה וְכַמָּה נִהְיֶה בְּסַכָּנָה בַּיַּבָּשָׁה שֶׁבָּהּ אֵין לָנוּ אֲוִיר!"?

ג. כיצד הגיב רבי עקיבא למצב המתואר: "אֲבָל אַפִּלּוּ כְּשֶׁיָּשַׁב בַּחֹשֶׁךְ הַגָּדוֹל, הַפָּנִים שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא הֵאִירוּ מִתּוֹךְ תּוֹרָה."?

ד. מה השתנה בין "הַשּׁוֹפֵט הָרוֹמָאִי הוֹרָה לַתַּלְיָן לְהָבִיא מַסְרְקוֹת שֶׁל בַּרְזֶל – כֵּלִים חַדִּים מְאֹד, כְּבֵדִים מִבַּרְזֶל..." לבין "כְּלוֹמַר – רַבֵּנוּ, יָדַעְנוּ שֶׁאַתָּה גָּדוֹל, יָדַעְנוּ שֶׁאַתָּה אוֹהֵב תּוֹרָה, אֲבָל..."?

ה. כיצד הגיע הסיפור אל האירוע: "בְּאוֹתוֹ רֶגַע מַמָּשׁ, דְּמָמָה יָרְדָה עַל כָּל רְחוֹבוֹת קֵיסָרְיָה."?

2. השלימו פרטים מדויקים מן הסיפור

א. הָרוֹמָאִים הָרְשָׁעִים, שֶׁהֶחֱרִיבוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, רָאוּ שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל אֵינוֹ _____.

ב. רַבִּים מֵהַיְּהוּדִים פָּחֲדוּ, וְהִתְחַבְּאוּ בַּמְּעָרוֹת כְּדֵי לִלְמֹד _____.

ג. אִם בַּמַּיִם, שֶׁהֵם מְקוֹם הַחַיִּים שֶׁלָּנוּ, אֲנַחְנוּ בְּסַכָּנָה – כַּמָּה וְכַמָּה נִהְיֶה בְּסַכָּנָה בַּיַּבָּשָׁה שֶׁבָּהּ אֵין לָנוּ _____!'.

ד. יְלָדִים, דַּמְיְנוּ אֶת קוֹל צְלִצוּל קַסְדּוֹת הַנְּחוֹשֶׁת וְשִׂרְיוֹנֵי _____.

ה. אֲבָל אֶפְלּוּ כְּשֶׁיָּשַׁב בַּחֹשֶׁךְ הַגָּדוֹל, הַפָּנִים שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא הֵאִירוּ מִתּוֹךְ _____.

נכון או לא נכון — על פי פרטי הסיפור

משפט מן המעשה או שינוי שלו	נכון	לא נכון	תקנו או הביאו הוכחה
רַבִּים מֵהַיְּהוּדִים פָּחֲדוּ, וְהִתְחַבְּאוּ בַּמְּעָרוֹת כְּדֵי לִלְמֹד בַּסֵּתֶר.	□	□	
בסיפור לא התרחש הדבר הבא: יְלָדִים, דַּמְיְנוּ אֶת קוֹל צְלִצוּל קַסְדּוֹת הַנְּחוֹשֶׁת וְשִׂרְיוֹנֵי הַבַּרְזֶל.	□	□	
קַרְנֵי שֶׁמֶשׁ רְאשׁוֹנוֹת וַחֲמִימוֹת עָלוּ מֵעַל הָעִיר, שְׁעַת זְרִיחַת הַבֹּקֶר.	□	□	
בסיפור לא התרחש הדבר הבא: הַפָּנִים שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא הָיוּ מְאִירוֹת כְּמוֹ שֶׁל מַלְאָךְ.	□	□	
וְחַכָּמִים לִמְּדוּ אוֹתָנוּ – 'בְּכָל נַפְשְׁךָ' פֵּרוּשׁוֹ: אֲפִלּוּ אִם הוּא נוֹטֵל אֶת נַפְשְׁךָ וְאֶת חַיֶּיךָ!	□	□	

3. מה היה ראשון?

כתבו ליד כל אירוע מספר מ־1 עד 5 לפי סדר התרחשותו בסיפור.

□ מִסָּבִיב הִתְאַסְּפוּ הֲמוֹנֵי תַּלְמִידִים וִיהוּדִים שֶׁבָּאוּ מֵרָחוֹק, עוֹמְדִים וּבוֹכִים בְּדִמְעוֹת שָׁלִישׁ לִרְאוֹת מָה יַּעֲשׂוּ לְרַבָּם…

□ הָרוֹמָאִים הָרְשָׁעִים, שֶׁהֶחֱרִיבוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, רָאוּ שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל אֵינוֹ נִשְׁבָּר.

□ אִמְּפֶרַיָת הַבַּרְזֶל שֶׁלָּהֶם נִמְחֲקָה וְנָפְלָה לְפַח הַזֶּבֶל שֶׁל הַהִיסְטוֹרְיָה.

□ לְלֹא תּוֹרָה – אֲנַחְנוּ כְּמוֹ דָּגִים מִחוּץ לַמַּיִם!״.

□ פָּקַח רַבִּי עֲקִיבָא אֶת עֵינָיו, הִבִּיט בְּתַלְמִידָיו בְּאַהֲבָה עֲצוּמָה וְאָמַר לָהֶם מִשְׁפָּט שֶׁיְּהַדְהֵד לָנֶצַח מִדּוֹר לְדוֹר:

לפני ואחרי

מה קרה לפני: ״מִסָּבִיב הִתְאַסְּפוּ הֲמוֹנֵי תַּלְמִידִים וִיהוּדִים שֶׁבָּאוּ מֵרָחוֹק, עוֹמְדִים וּבוֹכִים בְּדִמְעוֹת שָׁלִישׁ לִרְאוֹת מָה יַּעֲשׂוּ לְרַבָּם…״?

מה קרה אחרי: ״פָּקַח רַבִּי עֲקִיבָא אֶת עֵינָיו, הִבִּיט בְּתַלְמִידָיו בְּאַהֲבָה עֲצוּמָה וְאָמַר לָהֶם מִשְׁפָּט שֶׁיְּהַדְהֵד לָנֶצַח מִדּוֹר לְדוֹר:״?

סיבה ותוצאה מתוך המעשה

האירוע הנתון	מה גרם לו?	מה הייתה תוצאתו?
יְלָדִים, דַּמְיְנוּ אֶת קוֹל צְלְצוּל קַסְדּוֹת הַנְּחוֹשֶׁת וְשִׁרְיוֹנֵי הַבַּרְזֶל.		
הַפָּנִים שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא הָיוּ מְאִירוֹת כְּמוֹ שֶׁל מַלְאָךְ.		

4. הבנה והעמקה

המסר העולה מן הסיפור: המידה הטובה והדרך לעבודת השם העולות מן המעשה

א. מה מלמד המעשה "מסרקות של ברזל — קריאת שמע בשעת מיתה" על רבי עקיבא? הביאו שתי ראיות מדויקות מן הסיפור.

ב. הסבירו במילים שלכם את המשפט: "קַרְנֵי שֶׁמֶשׁ רִאשׁוֹנוֹת וַחֲמִימוֹת עָלוּ מֵעַל הָעִיר, שְׁעַת זְרִיחַת הַבֹּקֶר."

ג. אילו רבי עקיבא לא היה פועל כפי שמתואר ב־"כְּלוֹמַר – רַבֵּנוּ, יָדַעְנוּ שֶׁאַתָּה גָּדוֹל, יָדַעְנוּ שֶׁאַתָּה אוֹהֵב תּוֹרָה, אֲבָל..." — כיצד היה הסיפור עשוי להסתיים?

ד. כיצד האירוע "בְּאוֹתוֹ רֶגַע מַמָּשׁ, דְּמָמָה יָרְדָה עַל כָּל רְחוֹבוֹת קֵיסָרְיָה." מחזק את המסר של הסיפור?

5. קומיקס — אירועים ממשיים מן הסיפור

ציירו כל אירוע והוסיפו מתחתיו משפט מתאים.

1. הָרוֹמָאִים הָרְשָׁעִים, שֶׁהֶחֱרִיבוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, רָאוּ…

2. אִם בַּמַּיִם, שֶׁהֵם מְקוֹם הַחַיִּים שֶׁלָּנוּ, אֲנַחְנוּ בְּסַכָּנָה…

3. תַּלְמִידוֹ הַנֶּאֱמָן, רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הַגַּרְסִי, הָיָה מִסְתַּכֵּן…

4. הַתַּלְמִידִים מְסָבִיב שָׂמוּ אֶת יְדֵיהֶם עַל עֵינֵיהֶם כְּדֵי לֹא...

סיפור 19 • רבי עקיבא • מסרקות של ברזל — קריאת שמע בשעת מיתה

5. וְחֲכָמִים לִמְּדוּ אוֹתָנוּ – 'בְּכָל נַפְשְׁךָ' פֵּרוּשׁוֹ: אֲפִלּוּ...

6. אִמְּפֶּרִית הַבַּרְזֶל שֶׁלָּהֶם נִמְחֲקָה וְנָפְלָה לְפַח הַזָּבֶל...

6. כתיבה ויצירה בעקבות הסיפור

☐ **יומן:** כתבו מנקודת מבטו של מי שראה את האירוע "אֲבָל אַפִּלּוּ כְּשֶׁנִּשַּׁב בַּחֹשֶׁךְ הַגָּדוֹל, הַפָּנִים שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא הֵאִירוּ מִתּוֹךְ תּוֹרָה.".

☐ **מכתב:** כתבו לרבי עקיבא בעקבות "הַפָּנִים שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא הָיוּ מְאִירוֹת כְּמוֹ שֶׁל מַלְאָךְ.".

☐ **דרשיח:** חברו שיחה שהייתה יכולה להתרחש רגע לפני "וְחֲכָמִים לִמְּדוּ אוֹתָנוּ – 'בְּכָל נַפְשְׁךָ' פֵּרוּשׁוֹ: אֲפִלּוּ אִם הוּא נוֹטֵל אֶת נַפְשְׁךָ וְאֶת חַיֶּיךָ!".

☐ **דיווח:** כתבו ידיעה קצרה שכותרתה "מסרקות של ברזל — קריאת שמע בשעת מיתה".

המחזה

רגע מן הסיפור	הדמויות	מה יאמרו או יעשו?
יְלָדִים, דַּמְיְנוּ אֶת קוֹל צִלְצוּל קַסְדּוֹת הַנְּחֹשֶׁת וְשִׁרְיוֹנֵי הַבַּרְזֶל.		
כְּלוֹמַר – רַבֵּנוּ, יָדַעְנוּ שֶׁאַתָּה גָּדוֹל, יָדַעְנוּ שֶׁאַתָּה אוֹהֵב תּוֹרָה, אֲבָל...		

7. חיבור לחיים מתוך המעשה

א. מה אפשר ללמוד מן הדרך שבה רבי עקיבא פעל באירוע "הַשּׁוֹפֵט הָרוֹמָאִי הוֹרָה לַהֲלָנְיָן לְהָבִיא מַסְרְקוֹת שֶׁל בַּרְזֶל – כֵּלִים חַדִּים מְאֹד, כְּבֵדִים מִבַּרְזֶל כָּסוּף,..."?

ב. תארו מצב מחיי הכיתה שבו אפשר ליישם את המסר של "מסרקות של ברזל — קריאת שמע בשעת מיתה".

ג. איזו פעולה מעשית תעשו השבוע בעקבות הסיפור?

מרבי עקיבא ומן המעשה "מסרקות של ברזל — קריאת שמע בשעת מיתה" למדתי

ש_____.

מחוון למורה — 100 נקודות

ידיעת פרטי הסיפור	סדר וסיבה־תוצאה	ראיות מן הטקסט	הבנת המסר	יצירתיות ויישום
25	20	20	20	15